

VÄHIMMÄISTIETOSISÄLTÖASETUS –TYÖRYHMÄ

Aika 15.12.2022 klo. 13.00 -15.00

Paikka Teams-kokous

Osallistujat

Paikalla

Jäsenet

Puheenjohtaja Minna Saario, johtaja, STM

Heli Hätönen, kehittämisneuvos, STM

Hanna Talka, neuvotteleva virkamies, VM

Satu Räsänen, erityisasiantuntija, Valvira

Jani Jussila, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto

Riikka Väyrynen, erityisasiantuntija, THL

Elina Välikangas, kehityspäällikkö, DigiFinland Oy

Sari Kauppinen, erityisasiantuntija, THL

Peltomäki Hanna, projektipäällikkö, Helsingin kaupunki

Kuopila Antti, erityisasiantuntija, STM

Yrjänä Hynninen, tiedolla johtamisen päällikkö, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Eija Peltonen, johtava hoitaja, Kysteri, Pohjois-Savon hyvinvointialue

Kristiina Lumme, kehittämisspäällikkö, Pirkanmaan hyvinvointialue

Mari Niemi, hanketoiminnan päällikkö, hankejohtaja, Satakunnan hyvinvointialue

Timo Hakala, tietoarkkitehti, HUS

Antti Kuopila, erityisasiantuntija, STM

Asiantuntijasihteeristö

Minna Klemettilä, erityisasiantuntija, STM

Hannele Tanhua, erityisasiantuntija, STM

Minnamari Pigg, lakimies, STM

Anna Väinälä, erityisasiantuntija, STM

Suvi Nuutinen, asiantuntija, DigiFinland Oy

Tuuli Suomela, asiantuntija, THL

Katri Kilpeläinen, kehittämisspäällikkö, THL

Tapani Kauppinen, kehittämisspäällikkö, THL

Poissa

Vesa Jormanainen, lääkintöneuvos, STM

Taina Mäntyranta, lääkintöneuvos, STM

Iiro Jarnila, tilastopäällikkö, Helsingin kaupunki

Kimmo Parhiala, suunnittelupäällikkö, HUS

Anu Vuorinen, kehitys- ja resurssijohtaja, Oulunkaaren kuntayhtymä
Kimi Korvanen, projektipäällikkö, Vantaan kaupunki
Sirkka-Liisa Olli, sote-asiantuntija, Kittilän kunta, Lapin hyvinvointialue
Annika Mäki-Asiala, projektipäällikkö, THL
Maria Nousiainen, projektsihteeri, STM

1. Kokouksen avaus
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.00
2. Läsnäolijat ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen
Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja ilman kommentteja.
3. Lausuntopalaute, Minnamari Pigg, STM
Esiteltiin lausuntopalautteesta tehty lausuntotiivistelmä. Lausuntoja saatiin runsaasti asetukseen, muistioon ja tekniseen soveltamisohjeeseen. Hyvinvointikertomukseen annettu palaute oli suoraviivaisempaa, johtamisen osio on selkeästi ollut vaikeammin hahmotettavissa.

Hyvinvointikertomus ja –suunnitelma, Katri Kilpeläinen ja Tapani Kauppinen, THL

Esittelystä todettiin taustoitukseksi, että hyvinvointikertomuksia on tehty terveydenhuoltolain mukaisesti vuodesta 2011, ja tulevia hyvinvointialueita vastaavia, esimerkiksi sairaanhoitopiiritasoisia kertomuksia vuodesta 2013, eli kokemuksia tietokokonaisuuden käytöstä on jo olemassa.

Esiteltiin lausuntojen keskeisiä muutosehdotuksia ja niiden käsittelyprosessia, jonka osana on konsultoitu eri aihealueiden asiantuntijoita. Jokainen kommentin huomioon ottaminen tai huomiotta jättäminen on perusteltu. Korostettiin, että kaikki hyvinvointikertomuksen sisältämät tiedot ovat avoimesti kansallisista tietosisällöistä saatavia, mikä on edellytyksenä myös uusille mukaan otettaville indikaattoreille.

Keskustelussa todettiin, että tehdyt ratkaisut kuulostavat loogisilta, ja pidettiin hyvänä positiivisen mielenterveyden ja osallisuuden huomioimista uusina nostoina. Viestintään panostaminen ja määrittelyjen avaaminen (esimerkiksi minimitietosisältö/ vähimmäistietosisältö/ Hyte-kannustin) koetaan tärkeänä. Korostettiin, että tietopohjan tulee jatkossakin olla laaja-alaisempi kuin vain sote-toimijaa koskeva.

Tiedusteltiin päivityssykliä ja muutosten hallintaa, minkä suunnittelutyö on parhaillaan käynnissä hallintamallityössä. Lähtökohtaisesti asetusten pitäisi olla mahdollisimman pitkäaikaisia, vaikka alussa tarkasteltaisiin vuosittain. Indikaattorit eivät voi muuttua hallitsemattomasti asetuksen ulkopuolella, ja asetuksessa mainittujen indikaattorien muutosprosessiin sisältyy aina mm. kuulemiskierros.

Kysyttiin, onko THL:n lausunnossaan pohtima, indikaattorien itse asetukseen vieminen päätetty toimintatapa. Todettiin, että asiasta on käyty keskustelua työn käynnistämisvaiheessa ja lainsäädännöllisestä näkökulmasta on päädytty indikaattorien viemiseen asetukseen. Säädöksellä on tarkoitus mandatoita tietosisältöjä velvoittaviksi, jolloin niiden on oltava yksiselitteisiä.

Johtamisen tieto, Suvi Nuutinen, DigiFinland Oy

Esiteltiin johtamisen tiedon osuuteen saatua palautetta, joka kohdentui yksittäisten, konkreetista tietosisältöä koskevien kommenttien lisäksi myös laajemmin kokonaisuuteen. Lausuntoja on tarkasteltu yksityiskohtaisesti ja tarpeen mukaan voidaan kommentoida esitettyjä kommentteja. Erityisesti asetuksen kehittämisvaiheittaisuus aiheutti hyvinvointialueille haasteita, koska lopputulema ei ole vielä nähtävissä.

Keskustelussa todettiin, että hyvinvointikertomus sai osakseen myös johtamisen tietosisällön hyte-osuutta koskevia kommentteja, joita kannattaa käsitellä jatkossa hyte-osuuden kommenttikierroksen yhteydessä.

Taloustietojen osuudesta on ollut paljon keskustelua, ja kommentit huomioidaan tulevassa testausvaiheessa. VM:n edustaja totesi ORP- ja AURA -luokitusten yhdistämisen positiivisena kehityksenä, minkä jälkeen on nyt ensisijaista kohdentamissäännön laatiminen. VM osallistuu mielellään jatkokehittämistyöhön.

Korostettiin, että kokonaisuuden kehittämistyössä on hyvä muistaa, että ideana on säätää vain sellaisesta, mistä ei ole säädetty muualla. THL ja asiakastietolaki säätelevät Kanta-tietosisällöistä, ja esiin nousseet tietotarpeet katsotaan Kanta-määritysten kautta sikäli kuin ne koskettavat asiakas- ja potilastietoja.

4. Kustannusvaikutusten arviointi, lähetekeskustelu, Hannele Tanhua, STM

Esiteltiin kustannusvaikutusten arviointiluonnosta ja käytiin aiheesta lähetekeskustelu.

Kustannusvaikutusten arviointi on sanallista, ja tarkastelua on tehty toimijoille kohdistuvien työtehtävien kautta. Kuntien hyvinvointikertomus on olemassa olevaa työtä, eikä aiheuta ylimääräisiä kustannuksia. Johtamisen tietomäärittelyn kustannusarviointi on haastavampaa, koska kaikki alueet ovat hyvin erilaisia ja kustannuksiin vaikuttavat mm. järjestelmämuutokset, prosessien ja sote-tiedohallinnan kehittäminen sekä eriaikaiset aikataulut.

Keskustelussa todettiin, että arvioinnissa tulisi kustannusten lisäksi korostaa hyötynäkökulmia ja arvioida, onko tehtävässä työssä jotain uutta ja korvaako se aiemmin tehtyä. Yhdenmukaiset määritykset säästävät määrittelyyn käytettävää aikaa, ja tulevaisuudessa parempi tietopohja tuottaa säästöjä. Todettiin, että THL on antanut paljon määrittelytukea Virta-hankkeelle, jolloin tulisi huomioida myös kansallisten määrittelyjen resurssit ja riippuvuudet näiden välillä. Kuntanäkökulmasta kerrottiin hyvinvointikertomuksen olevan tuttua työtä, ja kustannuksiin ei reagoida eurojen näkökulmasta vaan tehtävän työn kannalta.

Kokouksen osallistujia pyydettiin lähetekeskustelun pohjalta korjaamaan/tarkentamaan jaetun materiaalin tietoja, ja lähettämään kommentit osoitteeseen hannele.tanhua@gov.fi 10.1.2022 mennessä.

5. Testauksen tilanne, Suvi Nuutinen, DigiFinland Oy

Esiteltiin testausta, jossa on syksyn aikana haluttu selvittää tarkemmin alueiden testauskyvykkyyttä ja tunnistaa testialueita. Testauksessa ei pystytty etenemään tavoitellussa aikataulussa.

Keskustelussa todettiin tarve edelleen tarkastella asetettavien vaatimusten toteuttamismahdollisuuksia eri hyvinvointialueilla. Vuosi 2023 tulee olemaan alueille haastava, ja on harkittava, miten kehitystyötä tehdään muutostilanteessa. Samalla voidaan uusia järjestelmiä rakennettaessa huomioida heti yhteiset määräykset. Todettiin, että tehtävän työn on oltava mahdollistavaa, ja tavoitteena on edetä pienin askelin. Sote -neuvottelukuntaan valmisteltava digijaosto tulee ylätasolla ohjaamaan myös tätä työtä.

6. Jatkovalmistelun suunnitelma 2023-2024, Minna Klemetilä, STM

Esiteltiin kertauksena valmistelun perustana olevaa säädöspohjaa ja valmistelutyön periaatteita. Hyvinvointialueiden on hyödynnettävä arviointi- ja seurantatietoa päätöksenteon tukena, mutta vertaamista ei ohjata käytännössä, vaan sen toteuttaminen jää alueiden päätettäväksi. Asetuksella ei säädetä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 30 §:n mukaista THL:n tekemää arviointia. Vähimmäistietosisällöllä määritellään asioita, joista hyvinvointialueen olisi ainakin kerättävä tietoa, mutta alue voi käyttää lisänä muitakin tietoa.

Keskusteltiin asetusajataulun mahdollisesta joustamisesta johtamisen tiedon osalta.

Lisäpohdinnoissa on ollut esillä erityisesti hyvinvointialueiden johdon mielipiteen kartoittaminen. Vähimmäistietosisältökokonaisuus rakentuu jo olemassa oleville tiedoille ja määrittelyille, eikä ole tarkoitus lähteä keksimään lisää määrittelyjä eri toiveiden mukaisesti.

Todettiin, että henkilöstöä koskeva tietosisältö ei ole nykyisellään kovin yhdenmukaista, vaikka sillä on merkittävä rooli kustannuksissa sekä vaikuttavuuden ja tehokkuuden mittaamisessa. Tätä osiota mietitään parhaillaan henkilöstökehittämishjelmassa. Kommentointiin, että henkilöstövoimavarojen johtamisen tietosisältöjä on valmisteltu hyvinvointialueiden toiveesta myös Virta-hankkeessa.

Todettiin, että kokouksessa ei pystytty nyt päättämään etenemisestä, ja päätös aikatauluista tehdään seuraavaan kokoukseen (26.1.) mennessä. Tuolloin esitellään myös varsinaiset muutosehdotukset.

7. Muut asiat

Ei muita käsiteltäviä asioita.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 26.1.2023 klo. 13.00–15.00.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.59.